

Intraosseösa prover

Bakgrund

Vid en del allvarliga och akuta tillstånd är venprovtagning omöjlig. Intraosseös provtagning (t ex från tibia) kan då vara ett alternativ. Intraosseöst material kan dock innehålla benmärg och benfragment vilket är skadligt för våra instrument. Blodgasinstrument ABL (radiometer) kan t ex inte användas.

För prover tagna intraosseöst finns inga dokumenterade referensintervall. Det saknas också underlag för hur analysen presterar eller hur resultat ska tolkas. Beställaren får göra en egen bedömning. Analys av celler (t ex leukocyter, trombocyter) rekommenderas inte. Viss ökad risk för hemolys i provet finns också.

Det måste framgå tydligt på remissen till laboratoriet att provet är taget intraosseöst. Använd remiss "allmän" för prover till Laboratoriemedicin Bas, använd remiss vid "blodgruppering mm" för prover till Transfusionsmedicin, remiss "mikrobiologi" för prover till Klinisk Mikrobiologi.

Provtagande avdelning uppmanas att ringa innan om urakut svar önskas på analyserna.

I hela Skåne kan följande analyser utföras på Cobas/Atellica:

- X-Albumin, X-Na, X-K, X-Cl, X-Kreatinin, X-Troponin T/Troponin I, X-Urea (prov tas i Li-Heparin-rör)
- X-Glukos (prov tas i Fluorid-Citrat-rör)

Hantering av intraosseöst prov på laboratoriet:

1. Centrifugera provet i 10 minuter vid 2000 g
2. Pipettera vid behov över "plasma" till ett nytt rör
3. Analysera provet på Cobas/Atellica (analyseras som X-analys). För hållbarhet av provet efter centrifugering, se metodbeskrivning för varje enskild analys.

I Malmö kan följande analyser utföras på Epc/I-Stat-instrumenten (på Laboratoriemedicin Bas):

- X-pH, X-pCO₂, X-pO₂, X-Basöverskott, X-Na, X-K, X-Ca, X-Glukos, X-Laktat, X-EVF, X-Kreatinin (prov tas i Safe Pico Aspiration-spruta).

Provet skall vara laboratoriet tillhanda inom 30 min efter att provet är taget.

Det intraosseösa provet analyseras i ett testkort så eventuella benbitar kan inte skada instrumentet.

På Transfusionsmedicin kan utföras:

Akut blodgruppering

Vid frågor kontakta Transfusionsmedicin.

På Klinisk Mikrobiologi kan utföras:

Blododling

Referenser

Brickman KR, Krupp K, Rega P, Alexander J, Guinness M. Typing and screening of blood from intraosseous access. *Ann Emerg Med* 1992; 21:414-7

Eriksson M, Strandberg G, Lipcsey M, Larsson A *Läkartidningen* 2015;112:DCR3

Eriksson M, Strandberg G, Lipcsey M, Larsson A *Clin Lab* 2015: 61:825-9.

Miller LK, Philbeck TE, Montez D, Spadiccini CJ. *Arch Pathol Lab Med*. 2010;134:1253-60.

Strandberg G, Lipcsey M, Eriksson M, Larsson A *Clin Lab* 2014;60:1597-91.